

روزشمار جنگ

شنبه

۱۵ اردیبهشت ۱۳۶۳

۳ شعبان ۱۴۰۴

۵ مه ۱۹۸۴

۱۴۰

امروز در جبهه‌های جنگ، اقدامات مهندسی و اجرای آتش در منطقه هورالعظیم نمود بیشتری داشت. ارتش عراق نسبت به فعالیت نیروهای ایرانی در شرق کانال پرورش ماهی، از جزایر مجنون تا پاسگاه زید در منطقه عملیاتی رمضان، حساسیت بیشتری نشان داده و ضمن تقویت کانال‌های کمین خود در منطقه، رفت‌وآمدهای مخفیانه بیشتری را انجام می‌دهد.^۱ نیروهای عراقی در برمایه البیضه، ضمن اجرای کمین بر سر راه نیروهای خودی، بر روی قایق پاسگاه ۵ که برای تعمیر بی‌سیم به پشت خط مقدم می‌آمدند، آتش گشودند که در نتیجه آن یک نفر از نیروهای خودی شهید و ۳ نفر دیگر مفقودالآثر شدند.^۲ بررسی‌های انجام‌شده از سوی تیپ ۷۲ محرم که در این منطقه حضور دارد، نشان می‌دهد عراقی‌ها در حال احداث موانع بیشتر در مسیر حرکت احتمالی رزمندگان هستند و می‌کوشند با بازکردن مسیر جریان آب به سوی مناطق تحت کنترل نیروهای ایران، آنها را در وضعیت آسیب‌پذیری قرار دهند. امروز از ساعت ۱۵، آب موجود در منطقه زید به دوطرف خط نیروهای خودی نفوذ کرده و به سمت شمال در حال حرکت است.^۳

مهدی زین‌الدین فرمانده لشکر ۱۷ علی‌بن‌ابی‌طالب^(ع)، که قبلاً به تیپ ۳ لشکر ۲۱ ارتش درمورد خطر آب‌گرفتگی منطقه هشدار داده و خواستار انجام اقدامات لازم برای مقابله با نفوذ آب در منطقه شده بود،^۴ امروز در نامه‌ای به فرماندهی قرارگاه خاتم‌الانبیاء^(ص) وضعیت منطقه و آسیب‌پذیری یگان‌های سپاهی و ارتشی مستقر در آن را تشریح کرد. در بخشی از این نامه آمده است: با شدت گرفتن بادهای موسمی در این منطقه از دیشب کلیه ارتباطات از راه زمینی با یک گردان و یک گروهان قطع شده است؛ لذا برای حفظ خط و تأمین نیروهای موجود در خط، نیاز فوری به ۱۰ عدد قایق با قایقران است تا جاده‌های جدیدی احداث و جاده‌های تخریب‌شده جزیره جنوبی و پد مجنون ترمیم شود.^۵ فرماندهی کل سپاه پاسداران نیز در پی اطلاع از موضوع نفوذ آب در منطقه زید، به قرارگاه‌های کربلا و نجف دستور داد تا نیازهای یگان‌های عمل‌کننده برای مقابله با جریان آب در منطقه را تأمین کنند.

بخشی از دستور فرماندهی کل سپاه چنین است: «بنا به ضرورتی که در جهت احداث سیل بند در منطقه طلائیة احساس می شود و باتوجه به پیشرفت آب، ابتکار عمل در دست دشمن است و [به منظور مقابله با] عواقب ناگوار ناشی از آن، نیاز به تعداد زیادی کمپرسی با راننده می باشد. خواهشمند است به تیپها و لشکرهای تحت امر خود دستور دهید تا هر لشکر ۵ کمپرسی و هر تیپ ۳ دستگاه به این قرارگاه (تدارکات) تا تاریخ ۱۳۶۳/۲/۲۱ مأمور نمایند.»^۷ در همین حال، قرارگاه کربلا نیز در گزارشی از وضعیت منطقه در خصوص پیشروی جریان آب در منطقه هشدار داد و ضمن درخواست تشدید فعالیت های مهندسی یگانها تأکید کرد: «نظر به اینکه کار مهندسی تا حدی کم شده و کار سیل بند کند پیشرفت می کند، لازم است واحدهای مهندسی به ادامه کار احداث سیل بند و قوی کردن خاکریزها سریع تر و فعالانه تر بپردازند تا از نفوذ آب به پشت خاکریز خودی جلوگیری شود.»^۷

از سوی دیگر و در حالی که در سایر جبههها آرامش نسبی برقرار و اوضاع مناطق و خطوط عادی بود، در منطقه جوانرود در محور ازگله اجرای آتش دشمن علیه یک گروه از نیروهای گشتی تلفاتی را در پی داشت. بر اثر آتشباری ارتش عراق علیه یکی از گروههای گشتی ایرانی ۴ نفر از افراد این گروه به شهادت رسیدند و یک نفر مجروح شد.^۸

۱۴۱

فرماندهی قرارگاه کربلا (سپاه) امروز در نامه ای به کلیه تیپها و لشکرهای تابعه قرارگاه از آنها خواست «تهیه گزارش های نوبه ای از وضعیت محل استقرار یگان» را جدی گرفته و به طور منظم گزارش های مذکور را به قرارگاه ارسال کنند.

در بخشی از این نامه آمده است: قرارگاه تاکنون بارها موضوع تهیه و ارسال گزارش نوبه ای را از تیپها و لشکرها پیگیری و با اعزام مسئول تهیه گزارش نوبه ای، مسئولان مربوط را در یگانها توجیه کرده است، ولی متأسفانه در بیشتر موارد یگانها از تهیه و ارسال گزارش کوتاهی می کنند. فرماندهی قرارگاه کربلا در این نامه با اشاره به تعدد و تنوع اقدامات عراق؛ از جمله اجرای آتش تهیه سنگین، اعزام گشت های شناسایی، نزدیک شدن کمین های عراقی به خط خودی، تشدید و افزایش فعالیت قوای عراق روی موانع برای جلوگیری از عملیات نیروهای ایران، گشودن معابر در میدان های مین، جاری کردن آب در منطقه و تک های محدود از یگان های تابعه خواسته است تا با ارسال منظم گزارش های نوبه ای، این امکان را برای قرارگاه فراهم آورند تا در خصوص تدبیر به موقع امور اقدام کند. در ادامه این نامه چنین آمده است: قرارگاه برای تدبیر و رفع اشکال باید سریعاً و به طور دقیق در جریان امور قرار گیرد که متأسفانه اکثر گزارشها از طریق عناصر همین قرارگاه یا افراد غیرمسئول به دست ما می رسد که این یک نقص بزرگ در سازمان و عامل بی اثر کردن اقدامات است و شاید به همین دلیل غالباً از کارها یک قدم عقب تر هستیم و مجبوریم با عجله و بدون تدبیر به امور بپردازیم.^۹

۱۴۲

ارتش عراق امروز نیز همانند روزهای گذشته مناطق مسکونی شهرهای آبادان، اروندکنار و خرمشهر را با آتش سلاح‌های سنگین هدف قرار داد. بر اثر این حملات ۵ تن از شهروندان آبادانی مجروح و بیش از ۱۳ واحد مسکونی، ۳ باب مغازه، یک مسجد و یک مدرسه خسارت دید. در چند نقطه از شهر آبادان هم آتش‌سوزی ایجاد شد که با کمک مأموران آتش‌نشانی مهار گردید. همچنین، در منطقه عملیاتی آبادان یک نفر شهید و یک نفر مجروح شد.^{۱۰}

۱۴۳

افراد وابسته به گروه‌های مسلح ضدانقلاب امروز علاوه بر حمله به نیروهای پایگاه پارستان سردشت و تیراندازی در منطقه تپه‌قازی مهاباد، تعدادی از گروگان‌های خود را پس از شکنجه از بانه به دیواندره منتقل کردند.

در ساعت ۱۴:۳۰ امروز، نیروهای پایگاه پارستان (۲۵ کیلومتری شمال سردشت) به طرف ولیو و نوآباد واقع در شرق محور سردشت - پیرانشهر در حرکت بودند که هدف حمله عناصر مسلح غیرقانونی قرار گرفتند و درخواست نیروی کمکی کردند. در پی این حادثه یک دستگاه آمبولانس و تعدادی نیروی کمکی به محل درگیری اعزام شدند، اما در مسیر آمبولانس با مین برخورد کرد و راننده آن به شهادت رسید. سرانجام بعد از چند ساعت، نیروهای کمکی به محل درگیری رسیدند و درگیری پایان یافت.^{۱۱}

در مهاباد نیز عده‌ای از عناصر مسلح ضدانقلاب شب‌هنگام با ورود به شهر مهاباد در منطقه تپه‌قازی شروع به تیراندازی کردند. در این حادثه یک نفر از اهالی روستای مایان تبریز کشته شد. افراد مسلح ضدانقلاب پس از تیراندازی به سوی مقرهای موجود در آن حوالی، از محل دور شدند.^{۱۲} در همین حال، امروز اعلام شد که گروه‌های مسلح غیرقانونی ۱۳۶ نفر از افراد بومی و نیروهای نظامی و انتظامی جمهوری اسلامی ایران را که به گروگان گرفته بودند، از روستای هرمیدل در جنوب شرقی بانه به روستای بست در غرب دیواندره، برده‌اند. ۴ تن از این گروگان‌ها که از پیشمرگان مسلمان کرد بودند، به شدت شکنجه شده و بر اثر ریختن اسید چشم‌هایشان را از دست داده‌اند. گفتنی است یکی از زندان‌های سازمان مارکسیستی - مائوئیستی کومه‌له و حزب دمکرات کردستان ایران در روستای بست در دامنه کوه چهل چشمه قرار دارد.^{۱۳}

۱۴۴

تحركات و نقل و انتقالات عناصر گروه‌های مسلح ضدانقلاب در جنوب غربی مهاباد افزایش یافته است. برابر اعلام لشکر ۶۴ پیاده، حدود ۳۰۰ نفر از افراد حزب دمکرات کردستان در دره‌های بیگوس، آب‌خوره، گرداحمد و گردباسک که در ۵۰ کیلومتری جنوب غربی مهاباد قرار دارند،

گرد آمده‌اند.^{۱۴} این منطقه که بین شهرهای مهاباد، نغده و پیرانشهر واقع است و کوه‌های بلندی همچون کندی شیخان، روته و اسپی‌سنگ، میدان استر، برده‌زرد، و هوارصوفی را دربرمی‌گیرد، محل تجمع و فعالیت عناصر گروه‌های مسلح غیرقانونی است. لشکر ۶۴ پیاده با اعلام خبر تجمع عناصر ضدانقلاب در منطقه درمورد حمله احتمالی آنها به پایگاه‌ها و نیروهای تأمین منطقه هشدار داده و افزوده است: دستور فرماید به ناحیه ۰۳ ژاندارمری ابلاغ کنند که پایگاه‌های مستقر در منطقه پیش‌بینی‌های لازم را برای مقابله با اقدامات عناصر ضدانقلاب معمول دارند.^{۱۵}

قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(ع) نیز امروز از تجمع چته‌های هیز افشین و سیمتکو در همین منطقه و در روستاهای کیله، بابکرآباد و سرشاهان خبر داد و تأکید کرد این نیروها قصد دارند به پایگاه کانی‌اشکورت و خرنج واقع در جنوب پسوه، حمله کنند.^{۱۶}

به‌دنبال افزایش تحرکات گروه‌های ضدانقلاب در مناطق کردنشین و همچنین اجرای برخی عملیات‌های پاک‌سازی در این مناطق، شایعات متعددی رواج یافته است که نشان‌دهنده فضای عمومی منطقه است. ستاد منطقه ۱۱ سپاه پاسداران در نامه‌ای با اشاره به چند مورد از شایعه‌های رایج در میان مردم منطقه، خواستار تحقیق درباره صحت و سقم آنها شد. در این نامه که به جز پایگاه‌های ماکو و خوی به سایر پایگاه‌های مستقر در استان آذربایجان غربی ارسال شده، آمده است: «در منطقه شایع شده است که تعداد زیادی از نیروهای تکاور چندین لشکر نیروهای بسیج قرار است در ۱۵ خرداد به‌طور هم‌زمان کردستان را پاک‌سازی کرده و کار را یکسره نمایند.

در پی اختلافات شدید بین کمیته مرکزی حزب منحل دموکرات، نیمی از اعضای کمیته مرکزی قصد تسلیم شدن به جمهوری اسلامی را دارند و منتظر اعلامیه دولت ایران هستند.

به‌علت به‌بن‌بست رسیدن جنگ در [جبهه‌های] جنوب، جمهوری اسلامی ایران در حال تدارک یک عملیات گسترده برای تصرف قلعه‌دیزه [عراق] است.

قرار است در آینده نزدیک به مناسبت یکی از اعیاد تعداد زیادی از زندانیان کردستان مشمول عفو امام گردیده و آزاد شوند.^{۱۷}

۱۴۵

از آغاز جنگ ایران و عراق تاکنون، ۸ فروند کشتی باربری و ۲۵ فروند کشتی کوچک‌تر هندی در منطقه جنگی خلیج فارس منهدم شده، خسارت دیده یا گرفتار شده است.

یک مقام وزارت حمل‌ونقل هند در گزارشی به مجلس این کشور ضمن اعلام آمار کشتی‌های آسیب‌دیده هندی درخصوص آخرین کشتی هندی که در خلیج فارس هدف حمله قرار گرفته است، گفت: «کشتی باری آمبیکا پس از اینکه در ماه مارس (اسفند ۱۳۶۲) در کانال خور موسی مورد اصابت موشک قرار گرفت، غرق شده است.» صاحبان کشتی مذکور قبلاً اعلام کرده بودند که این کشتی ۱۶ هزار و ۶۰۰ تنی در حمله عراق به کاروانی از کشتی‌ها که راهی بندر امام خمینی

بودند، آسیب دیده است. در جریان همین حمله کشتی ۱۹ هزار و ۲۰۱ تنی چارمینگ انگلستان نیز صدمه دید و کشتی ۹ هزار و ۹۶ تنی متعلق به ترکیه هم غرق شد. این مقام هندی اضافه کرد که کشتی آمبیکا بیمه جنگی بوده و خدمه‌اش خسارت دریافت خواهند کرد.^{۱۸}

۱۴۶

هم‌زمان با سوم شعبان سالروز میلاد امام حسین^(ع) و روز پاسدار، امروز مراسم مختلفی در شهرها و روستاهای سراسر کشور با شرکت مردم و مقامات لشکری و کشوری برگزار شد. سخنرانان مراسم روز سوم شعبان ضمن تأکید بر اهمیت و نقش این روز و امام حسین^(ع) به‌عنوان الگوی پاسداری از اسلام، اقشار مختلف مردم را به حضور در جبهه‌های جنگ و پاسداری از اسلام و دفاع از میهن دعوت کردند. علاوه‌براین، امروز نیروهای نظامی و انتظامی جمهوری اسلامی ایران متشکل از سپاه پاسداران، ارتش، کمیته انقلاب اسلامی، نیروهای بسیج، ژاندارمری و شهربانی در میان استقبال مردم از مقابل قرآن مجید و تمثال امام خمینی رژه رفته و ضمن نمایش آمادگی خود برای مقابله با متجاوزان عراقی، با رهبر انقلاب تجدید پیمان کردند.

مراسم بزرگداشت سوم شعبان و روز پاسدار در تهران عصر امروز با حضور رئیس‌جمهور، دبیرکل جامعه روحانیت مبارز تهران، وزیر کشور، رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی، وزیر دفاع، فرمانده کل سپاه، فرماندهان نیروهای زمینی، دریایی و هوایی، ژاندارمری، شهربانی و

تنی چند از مقامات سیاسی و نظامی و گروهی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی و مردم در میدان آزادی برگزار شد. به گزارش خبرنگار روزنامه جمهوری اسلامی، در این مراسم آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی دفاع، ضمن تبریک فرارسیدن سوم شعبان گفت: «آن روز که سپاه پاسداران در کشور ما به وجود آمد، همه امیدها همین بود که سپاه رسالت امام حسین^(ع) را به انجام برساند و مسلحانه از ارزشمندترین ارزش‌های اسلام ... پاسداری کند.» رئیس شورای عالی دفاع با اشاره به توطئه‌های انجام‌گرفته برای ایجاد اختلاف میان نیروهای مسلح بر وحدت کامل نیروهای نظامی کشور در پیکار با متجاوزان تأکید کرده و درمورد تبلیغات رسانه‌های غربی مبنی بر استفاده

مراسم بزرگداشت روز پاسدار

از کودکان در میدان‌های جنگ اظهار کرد: «ما آن‌قدر نیروهای رزمنده جوان و مشتاق شرکت در جبهه‌ها داریم که نیازی به خردسالان نداشته باشیم و تا نیروهای رزمنده مردمی، داوطلب رزم نباشند، به جبهه‌ها اعزام نمی‌شوند.»^{۱۹}

۱۴۷

با وجود ماهیت غیرمذهبی رژیم بعث عراق، مقامات این کشور با برگزاری یا شرکت در مراسم و آئین‌های مذهبی از احساسات مذهبی مردم برای دستیابی به اهداف سیاسی خود بهره می‌گیرند. عزت ابراهیم معاون رئیس شورای فرماندهی انقلاب عراق، به نیابت از صدام حسین در مراسم میلاد امام حسین^(ع) شرکت کرد و در سخنانی قوم‌گرایانه با تلاش برای عربی جلوه‌دادن این روز گفت: عراق نوین مراسم جشن سالگرد میلاد سالار شهیدان امام حسین^(ع) را که نشانه دلاوری و حقانیت نیاکان امت عرب است، برپا می‌دارد. وی جمهوری اسلامی ایران را به همکاری با رژیم صهیونیستی متهم کرد و گفت که اگر رژیم قبلی ایران به دنبال ایفای نقش ژاندارمی منطقه بود، رژیم جدید در پی ایجاد خطر، وحشت و جنگ در منطقه است.^{۲۰}

عزت ابراهیم الدوری
معاون رئیس شورای فرماندهی انقلاب عراق

رادیو صوت‌الجماهیر نیز در گزارشی از این مراسم اعلام کرد: شرکت‌کنندگان در مراسم بزرگداشت چهاردهمین قرن تولد امام حسین^(ع) به تشریح سیرت شرافتمندانه و روش‌های قهرمانانه و همچنین شهادت ایشان در راه دفاع از ارزش‌ها و مفاهیم عالی عربی و اسلامی پرداختند. این مراسم با شرکت هیئت‌هایی از کشورهای عربی و اسلامی از نقاط مختلف جهان برگزار شد و در آن دکتر احمد شلبي استاد دانشگاه الازهر مصر، در مورد نقش مقابله با انحراف و ظلم سخنرانی کرد. سخنران بعدی مراسم که از کشور کویت بود از مسلمانان سراسر جهان به‌ویژه فرزندان ملت ایران خواست تا جنگ جاری میان ایران و عراق را متوقف سازند. رادیو صوت‌الجماهیر مدعی شد که شرکت‌کنندگان تونس و پاکستانی نیز از مواضع عراق در برابر جنگ حمایت کرده و خواستار پایان جنگ شدند.^{۲۱}

۱۴۸

به دنبال سفر اخیر نخست‌وزیر ترکیه به ایران و توافق در مورد گسترش روابط اقتصادی میان تهران و آنکارا، یونان و عراق به عنوان رقبای راهبردی ایران و ترکیه، در صدد افزایش روابط اقتصادی خود برآمده‌اند.

امروز در پایان نشست کمیته مشترک همکاری‌های اقتصادی و فنی یونان و عراق که در آتن و با حضور اسماعیل مجید فرج وزیر برنامه‌ریزی عراق، برگزار شد، وزیر اقتصاد ملی یونان اعلام کرد صادرات یونان به عراق در سال جاری میلادی با دو برابر افزایش نسبت به سال گذشته، از مرز یک‌صد میلیون دلار خواهد گذشت. به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی از بلغراد، مقامات عراق و یونان در زمینه توسعه بیشتر روابط دوجانبه تجاری و فنی با یکدیگر به توافق رسیده‌اند. براساس این توافق صدور حداقل یک میلیون تن نفت خام عراق به یونان تضمین شده است و احتمال دارد این مقدار افزایش یابد. یکی دیگر از توافقات دو طرف، بررسی امکان تصفیه مقداری از نفت عراق در پالایشگاه‌های یونان با هدف صدور مشترک به بازارهای جهانی است. صادرات یونان به عراق بیشتر شامل محصولات کشاورزی، مواد غذایی آماده و تولیدات صنعتی از قبیل منسوجات، الیاف مصنوعی و سنگ معدن است. در گزارش‌های رسمی اشاره‌ای به صدور تسلیحات و تجهیزات نظامی از یونان به عراق و افزایش احتمالی آن نشده است. بیانیه وزارت اقتصاد ملی یونان حاکی است که این کشور به دنبال توافقات جدید با عراق در خصوص مشارکت فعالانه‌تر شرکت‌های یونانی در اجرای طرح‌های جدید ساختمانی در عراق است. هتل بایلون بغداد که به تازگی کار ساخت آن پایان یافته است، توسط شرکت یونانی گریک تکنیکال ساخته شده است. این بیانیه دو برابر شدن صادرات یونان به عراق را قدمی برای جبران روند منفی حاکم بر روابط متقابل در دو سال گذشته دانسته است. مقامات دو کشور ابراز امیدواری کردند که با حل مسالمت‌آمیز جنگ در منطقه خلیج فارس، شرایط لازم برای توسعه همکاری‌های اقتصادی و فنی پیش‌ازپیش فراهم شود.^{۲۲}

پنجمین اجلاس مشترک همکاری‌های اقتصادی و فنی عراق و یونان از روز گذشته هم‌زمان با سفر هیئت اتحادیه عرب به آتن شروع شد و امروز با صدور بیانیه‌ای مشترک به کار خود پایان داد. در همین حال، روزنامه حریت (چاپ ترکیه) در مورد روابط یونان و عراق نوشته است: دیدار نخست‌وزیر ترکیه از ایران موجب نگرانی دولت عراق شده است و ممکن است این کشور بخشی از مایحتاج خود را که تا به حال از ترکیه وارد می‌کرد، به یونان سفارش بدهد.^{۲۳}

۱۴۹

یوشیو هاتانا مدیرکل اداره امور غرب آسیا و افریقای وزارت امور خارجه ژاپن، امروز در بغداد با طارق عزیز معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه عراق، دیدار و نامه وزیر امور خارجه ژاپن را به وی تسلیم کرد. استمهال بدهی عراق به ژاپن، تهدیدات و مخاطرات موجود علیه امنیت منطقه و مواضع و عملکرد ژاپن در قبال جنگ از موضوعات مطرح‌شده در این دیدار بود. طارق عزیز در گفت‌وگو با هاتانا مدعی شد تهدیدهای ایران نه تنها عراق بلکه امنیت، ثبات و شکوفایی تمامی کشورهای منطقه را هدف قرار داده است. به گزارش رادیو بغداد، در این دیدار

طارق عزیز با انتقاد از مواضع ژاپن، سیاست این کشور را کوتاه‌بینانه خوانده و از دولت‌های جهان خواست تا در برابر اوضاع منطقه رفتار مسئولانه‌ای داشته باشند. وی گفت: ادامه جنگ آثار منفی زیادی بر منافع کشورهای منطقه و دولت‌هایی دارد که روابط گسترده با کشورهای منطقه دارند. به گفته رادیو بغداد، طارق عزیز در مورد عواقب رفتارهای کوتاه‌نظرانه که بر منافع و روابط راهبردی و بلندمدت ضربه می‌زند هشدار داده است.^{۲۴}

گرچه خبرگزاری و منابع رسمی عراقی جزئیات بیشتری از اظهارنظرهای دو طرف در جریان این دیدار منتشر نکرده‌اند، اما خبرگزاری کیودو به نقل از منابع دیپلماتیک، اعلام کرد عراق به اقدام ژاپن در خرید مقدار زیادی نفت خام از ایران و به‌ویژه پروژه مشترک پتروشیمی ایران و ژاپن معترض است.^{۲۵}

گفته می‌شود در این دیدار عراق برای دومین بار در سال جاری، از شرکت‌های ژاپنی خواسته است تا مهلت پرداخت بدهی‌های این کشور را افزایش داده و به دو سال برسانند. در آغاز سال میلادی جاری، بغداد از ژاپن خواسته بود مهلت پرداخت بهای کالاها و ماشین‌آلات خریداری شده عراق از ژاپن را ۳۶۰ روز در نظر بگیرند. روزنامه ژاپنی *نیهون کیزایی* ضمن اعلام رد درخواست عراق از سوی شرکت‌های ژاپنی، نوشته است: «ادامه جنگ طولانی علیه ایران و کاهش شدید در صدور نفت عراق، میزان ذخیره ارزی خارجی عراق را که تا قبل از جنگ به ۳۵ میلیارد دلار می‌رسید، به حدود ۵ میلیارد دلار کاهش داده است.» با وجود این، ذخایر بزرگ نفت عراق این کشور را به کشوری ثروتمند تبدیل کرده است و شرکت‌های ژاپنی به دنبال حفظ بازار پر قدرت عراق هستند. آنها می‌خواهند با قبول برخی شرایط عراق در دوره بعد از جنگ، در این بازار حضور پررنگی داشته باشند.^{۲۶}

ژاپن که ۹۰ درصد نفت مورد نیاز خود را از کشورهای منطقه خلیج فارس به‌ویژه ایران تأمین می‌کند، به شدت از جنگ ایران و عراق نگران است. این کشور در پروژه‌های ساختمانی کشورهای منطقه و دو طرف درگیر جنگ مشارکت دارد و می‌کوشد روابط خود را با همه کشورهای منطقه حفظ کند. قرار است طارق عزیز در روزهای آینده به همراه همتای کویتی خود در چهارچوب هیئتی به نمایندگی از اتحادیه عرب برای بررسی راه‌های پایان دادن به جنگ ایران و عراق به ژاپن سفر کند.^{۲۷}

۱۵۰

جرالد فورد رئیس‌جمهور اسبق آمریکا، پیروزی ایران در جنگ با عراق را یک فاجعه خواند و از کشورهای عربی خواست در جنگ از بغداد حمایت نکنند. در همین حال، وزیر امور خارجه آمریکا اعزام تفنگ‌داران این کشور به بیروت را اقدامی اشتباه دانست.

روزنامه کویتی *الانباء* به نقل از جerald فورد نوشت: «در صورتی که ایران و آیت‌الله روح‌الله

خمینی رهبر مذهبی آن، در این جنگ پیروز شوند، نتیجه جنگ غم‌انگیز، خونین و تکان‌دهنده خواهد بود.» فورد در مصاحبه‌ای در کالیفرنیا، پیروزی ایران را تهدیدی مستقیم علیه پادشاهی عربستان سعودی، کویت و بقیه کشورهای عربی برشمرده و از اعراب سؤال کرده است که برای حمایت از عراق در این جنگ چه کرده‌اند؟ رئیس‌جمهور پیشین آمریکا در برابر تقاضای اعراب از این کشور برای مقابله با جمهوری اسلامی ایران، گفت: «ما از کسانی (اعرابی) که از ما می‌خواهند به عراق کمک کنیم، می‌خواهیم ابتکار عمل را خود به دست بگیرند و برای نجات عراق به این کشور کمک کنند.» وی با بیان اینکه طرف‌دار اقدام سریع آمریکا است، افزود: نباید هیچ نیرویی برای دفاع از کشورهای خلیج (فارس) به آنها تحمیل شود.^{۲۸}

از سوی دیگر، الکساندر هیگ وزیر امور خارجه سابق آمریکا، اعزام تفنگ‌داران آمریکا به بیروت را اقدامی اشتباه و خودسرانه توصیف کرد و گفت: قبل از استقرار تفنگ‌داران آمریکایی در بیروت، نیروهای سازمان آزادی‌بخش فلسطین، سوریه و رژیم اسرائیل با فرانسه در مورد عقب‌نشینی از لبنان به توافق رسیده بودند، اما اعزام نیروهای آمریکایی به بیروت مسئله را پیچیده‌تر و بحرانی‌تر ساخت. این اقدام، یک عمل کورکورانه و اشتباه بود که باید از آن اجتناب می‌شد.^{۲۹}

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۳/۲/۱۵

۱. سند شماره ۸۰۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی قرارگاه کربلا، شماره ۱۴، ۱۳۶۳/۲/۱۵، ص ۱.
۲. سند شماره ۱۴۴۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص)، ۱۳۶۳/۲/۱۳، ص ۱.
۳. سند شماره ۱۱۸۸۷۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) (طرح و عملیات) به قرارگاه کربلا (طرح و عملیات)، ۱۳۶۳/۲/۱۵؛ - سند شماره ۱۱۹۱۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) به فرماندهی کل سپاه، ۱۳۶۳/۲/۱۵، ص ۱.
۴. سند شماره ۱۲۸۹۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی لشکر ۱۷ علی‌بن‌ابی‌طالب(ع) - به قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص)، ۱۳۶۳/۲/۱۵، صص ۱ و ۲.
۵. سند شماره ۲۹۷۷۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی لشکر ۱۷ علی‌بن‌ابی‌طالب(ع)^۲ به فرماندهی قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص)، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۶. سند شماره ۳۸۶۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی کل سپاه به قرارگاه‌های کربلا و نجف، ۱۳۶۳/۲/۱۹.
۷. سند شماره ۱۲۲۶۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای عملیاتی از قرارگاه کربلا (طرح و عملیات)، شماره ۲۲، ۱۳۶۳/۲/۱۵، ص ۲.
۸. سند شماره ۲۷۴۱۹۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه ۷ به س م ف، ۱۳۶۳/۲/۲۰.
۹. سند شماره ۱۱۸۸۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی قرارگاه کربلا (سپاه)، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۱۰. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۶، ص ۲ - سند شماره ۲۹۹۹۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانداری آبادان به اداره کل امور سیاسی و انتظامی، ۱۳۶۳/۲/۱۶.
۱۱. سند شماره ۳۷۲۸۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی قرارگاه عملیاتی شمال‌غرب (رکن ۲)، شماره ۲۴، ۱۳۶۳/۲/۱۸، ص ۳.
۱۲. سند شماره ۳۱۴۶۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاندارمری کردستان (رکن ۲) به استاندار کردستان (مشاور سیاسی)، ۱۳۶۳/۲/۱۵؛ - سند شماره ۴۲۳۷۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات پایگاه مهاباد به ستاد منطقه ۱۱ (ستاد اطلاعات)، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۱۳. سند شماره ۳۱۴۶۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص ۲.

۱۴. سند شماره ۴۲۳۹۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه عملیاتی شمال غرب (رکن ۳) به فرماندهی قرارگاه عملیاتی شمال غرب ژاجا (رکن ۳)، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۱۵. سند شماره ۴۲۳۹۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه عملیاتی شمال غرب (رکن ۳) به فرماندهی لشکر ۲۳ نوهد (رکن ۳)، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۱۶. همان.
۱۷. سند شماره ۳۷۲۸۷۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه ۱۱ به کلیه پایگاه‌ها، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۱۸. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۴۸، ۱۳۶۳/۲/۱۷، ص ۱۰، دهلی نو - خبرگزاری رویتر، ۱۳۶۳/۲/۱۶.
۱۹. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۶، ص ۸.
۲۰. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۴۶، ۱۳۶۳/۲/۱۵، ص ۲۲، رادیو صوت الجماهیر، ۱۳۶۳/۲/۱۴.
۲۱. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۴۷، ۱۳۶۳/۲/۱۶، ص ۳۳، رادیو صوت الجماهیر، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۲۲. همان، صص ۱۵ و ۱۶، بلگراد - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۲۳. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۴۹، ۱۳۶۳/۲/۱۸، ص ۸، آنکارا - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۷.
۲۴. همان، ص ۳، توکیو - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۷؛ و - خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۴۷، ۱۳۶۳/۲/۱۶، ص ۳۴، رادیو بغداد، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۲۵. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۴۹، ۱۳۶۳/۲/۱۸، صص ۳ و ۴، توکیو - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۷.
۲۶. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۹، ص ۳.
۲۷. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۴۸، ۱۳۶۳/۲/۱۷، ص ۷، منامه - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۳/۲/۱۶.
۲۸. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۴۷، ۱۳۶۳/۲/۱۶، ص ۳، کویت - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳۶۳/۲/۱۵.
۲۹. سند شماره ۴۲۳۶۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دفتر فرماندهی کل سپاه، ۱۳۶۳/۲/۱۵.